

MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI CHIẾN LƯỢC BẢO VỆ TỔ QUỐC TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

NGUYỄN NGỌC HỒI *

"Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" được Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (khóa IX) đề ra và đã đi vào cuộc sống thực tiễn hơn 5 năm qua. Nội dung của Chiến lược đã phản ánh một cách tập trung những tư duy mới của Đảng ta về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh đất nước đẩy mạnh hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu, rộng. Đó là kết tinh trí tuệ sáng tạo của toàn Đảng qua nhiều kỳ Đại hội, đặc biệt là sự kế thừa và phát triển những tư duy mới về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc từ các Đại hội lần thứ VII, VIII và IX.

THỰC tiễn triển khai thực hiện "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" những năm qua đã đem lại nhiều thành tựu to lớn, mà nổi bật là: độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của đất nước, cũng như sự lãnh đạo của Đảng, chế độ chính trị xã hội chủ nghĩa (XHCN) được giữ vững; thế và lực của nước ta đã tăng lên nhiều; đất nước hòa bình, ổn định đã tạo môi trường thuận lợi để phát triển kinh tế; nước ta được xem là điểm đến an toàn của khách du lịch và các nhà đầu tư quốc tế, v.v.. Thực tiễn đó đã minh chứng cho tính đúng đắn của những nhận định, dự báo và quan điểm chỉ đạo mà "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" đã nêu ra. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện Chiến lược bảo vệ Tổ quốc, thời gian qua, đã xuất hiện những hạn chế, bất cập (cả trong nhận thức và tổ chức hành động), đòi hỏi việc tiếp tục thực hiện

Chiến lược này trong giai đoạn hiện nay phải có những giải pháp khắc phục hiệu quả.

Trước hết, phải làm tốt hơn nữa việc quán triệt trong mọi tầng lớp nhân dân hệ thống quan điểm mới của Đảng về mục tiêu và nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc mà "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" đã nêu ra; sớm khắc phục những hạn chế trong nhận thức và hành động của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân về vấn đề này. Đó là chưa thấy được sự gắn bó chặt chẽ giữa bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ với bảo vệ chế độ chính trị XHCN; chưa nhận thức đầy đủ vai trò, tầm quan trọng của nhiệm vụ bảo vệ sự nghiệp đổi mới, bảo vệ an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội và bảo vệ nền văn hóa với bảo vệ độc lập, chủ

* Thiếu tướng, PGS, TS, Tổng Biên Tập tạp chí Quốc phòng toàn dân

quyền, sự thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ và chế độ chính trị... Vì thế, có nơi, có lúc, một bộ phận nhân dân, nhất là thanh niên đã bị các thế lực bên ngoài kích động chạy theo vấn đề bảo vệ Tổ quốc về mặt tự nhiên - lịch sử mà sao nhãng và xem nhẹ việc bảo vệ Tổ quốc về mặt chính trị - xã hội; từ đó, rơi vào âm mưu thâm độc của chiến lược "diễn biến hòa bình" mà các thế lực thù địch giăng ra, hòng lợi dụng các vấn đề nhạy cảm về chủ quyền, lãnh thổ mà lịch sử để lại để hạ bệ vai trò lãnh đạo của Đảng, lật đổ chế độ chính trị XHCN một cách êm thấm, không cần tới chiến tranh. Để khắc phục hạn chế đó, vấn đề đặt ra hiện nay là các cấp, các ngành phải đẩy mạnh công tác giáo dục, nâng cao nhận thức, nhằm quán triệt có hiệu quả hơn trong các tầng lớp nhân dân về 6 nội dung trong mục tiêu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc mà Chiến lược đã nêu: "Một là, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; hai là, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ XHCN; ba là, bảo vệ sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; bốn là, bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; năm là, bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và nền văn hóa; sáu là, giữ vững ổn định chính trị và môi trường hòa bình, phát triển đất nước theo định hướng XHCN". Điều quan trọng là phải làm cho mọi người dân hiểu rõ hơn mối quan hệ biện chứng, không thể tách rời giữa các nội dung trong nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội (CNXH); khẳng định rõ: bảo vệ Tổ quốc Việt Nam hiện nay là bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN; từ đó thường xuyên nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, chăm lo xây dựng và củng cố tinh thần yêu nước XHCN, kiên quyết đập tan mọi âm mưu thâm độc trong chiến lược "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ công cuộc đổi mới theo định hướng XHCN dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Hai là, cần nâng cao nhận thức của nhân dân về những phát triển mới trong *phương thức bảo vệ Tổ quốc* hiện nay; làm cho mọi người dân thấy rõ vai trò ngày càng nổi bật của biện pháp phi vũ trang, vấn đề kết hợp giữa xây dựng và bảo vệ, vấn đề tự bảo vệ của mỗi cá nhân, tổ chức và bảo vệ Tổ quốc từ xa đang đòi hỏi tính chủ động, tích cực và thường trực hơn của mọi người dân. Thực tiễn những năm qua cho thấy, nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân trong xã hội ta về vấn đề này còn hạn chế; chưa thấy được sự thay đổi về chiến lược và phương thức chống phá cách mạng nước ta của các thế lực thù địch, phản động, trong đó chúng sử dụng phương thức phi vũ trang là chủ yếu, lợi dụng các chiêu bài "dân chủ", "nhân quyền", "tôn giáo", "dân tộc" để can thiệp vào nội bộ nước ta với các thủ đoạn "diễn biến hòa bình" kết hợp với bạo loạn lật đổ và khi có thời cơ thì có thể phát động chiến tranh xâm lược. Do vậy, đã có không ít người mất cảnh giác trước những âm mưu, thủ đoạn phá hoại bằng chiến lược "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch; chưa thấy hết tính nguy hại của chiến lược này. Vì thế, một trong những nhiệm vụ cấp bách lúc này là phải làm cho mọi cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân có nhận thức ngày càng đầy đủ hơn về sự đổi mới tư duy chiến lược của chúng ta về bảo vệ Tổ quốc ngày nay, từ sử dụng các biện pháp vũ trang là chính sang sử dụng các biện pháp phi vũ trang là chính, kết hợp chặt chẽ với đấu tranh vũ trang khi cần thiết; trong đó, vấn đề đấu tranh trên các lĩnh vực kinh tế, chính trị, tư tưởng, văn hóa, sự kết hợp giữa kinh tế với quốc phòng và an ninh, đối ngoại cần phải được quan tâm nhiều hơn. Bên cạnh đó, cần làm cho mọi tổ chức, cá nhân trong xã hội ta hiểu rõ hơn sự *đổi mới phương thức bảo vệ Tổ quốc* ngày nay còn được thể hiện ở việc: từng địa phương, cơ sở phải chủ động gắn kết xây dựng với bảo vệ và tự bảo vệ một cách thường xuyên, mọi lúc, mọi nơi, trong từng chiến lược, quy hoạch, kế

hoạch phát triển kinh tế - xã hội; xem tự bảo vệ là phương thức hữu hiệu nhất để "bảo vệ từ xa", chống "diễn biến hòa bình", nhất là chống "tự diễn biến", v.v.. trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Ba là, cần nâng cao nhận thức của toàn dân về sức mạnh và lực lượng bảo vệ Tổ quốc ngày nay không chỉ là sức mạnh của lực lượng vũ trang, mà là sức mạnh của toàn dân, sức mạnh tổng hợp của quốc gia và chế độ, lấy sức mạnh kinh tế, chính trị làm cơ sở. Theo đó, cần tiếp tục làm cho mọi người hiểu rõ: ngày nay, trong điều kiện hệ thống XHCN thế giới không còn, thì sức mạnh bên trong của đất nước, sức mạnh của chế độ chính trị, sự vững mạnh của Đảng và hệ thống chính trị, sự trong sạch của đội ngũ cán bộ, đảng viên và sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc là nhân tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Trong vấn đề này, cần sớm khắc phục những nhận thức phiến diện của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân khi cho rằng: tập trung làm cho kinh tế mạnh, thì tự khắc quốc phòng sẽ mạnh. Từ đó, trong hành động thực tiễn, họ chú trọng nhiều hơn đến mục tiêu kinh tế, mà chưa quan tâm đúng mức đến mục tiêu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, chưa chú ý kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh. Bên cạnh đó, trên cơ sở nhận thức đúng đắn về sức mạnh bảo vệ Tổ quốc hiện nay, cần làm chuyển biến căn bản trong nhận thức và hành động của mọi tầng lớp nhân dân về vai trò của các lực lượng trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc hiện nay; mà ở đó, *lực lượng vũ trang chỉ làm nòng cốt trong đấu tranh vũ trang*, còn trong điều kiện đấu tranh phi vũ trang đang nổi lên như là phương thức đấu tranh chủ yếu để bảo vệ Tổ quốc, thì vai trò của toàn dân phải được đặt lên hàng đầu. Theo đó, mỗi người dân, trên cơ sở chủ nghĩa yêu nước XHCN, với những phương tiện mà khoa học - công nghệ của thời đại đem lại, hoàn toàn có thể và cần phải chủ động, tự giác tham gia bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ cơ quan, đơn

vị và ngành mình bằng những việc làm và hình thức phù hợp với chức năng của mỗi tổ chức, cơ quan, đơn vị cũng như chức trách, nghề nghiệp và phương tiện của mỗi người dân. Như thế, sẽ tạo nên sức mạnh tổng hợp quốc gia và cũng chính là biểu hiện của hành động bảo vệ Tổ quốc từ xa, bảo vệ Tổ quốc từ cơ sở. Cùng với tiếp tục đẩy mạnh xây dựng Quân đội nhân dân và Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, có quy mô hợp lý, trong điều kiện hiện nay, cần chú trọng xây dựng lực lượng dự bị động viên hùng hậu, lực lượng dân quân tự vệ "vững mạnh, rộng khắp", nhất là trong các doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.

Bốn là, quán triệt sâu sắc hơn nữa trong mọi tầng lớp nhân dân tư duy biện chứng của Đảng ta về đối tượng và đối tác trong thời kỳ hội nhập kinh tế quốc tế. Đây là vấn đề đặc biệt quan trọng, liên quan chặt chẽ đến sự phối hợp giữa quốc phòng với kinh tế, an ninh và đối ngoại; ảnh hưởng đến hiệu quả việc phát huy sức mạnh tổng hợp để bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Trong thực tiễn, do nhận thức chưa đầy đủ về âm mưu, thủ đoạn tinh vi, thâm độc trong chiến lược "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch, nên thời gian qua, một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức chưa đầy đủ (có lúc chưa đúng) về đối tượng, đối tác của nước ta hiện nay; chưa thấy rõ tính biện chứng trong quan điểm của Đảng về đối tượng và đối tác. Do vậy, nhận thức về hợp tác và đấu tranh, đối tượng và đối tác có lúc, có nơi chưa thật rõ; khả năng cụ thể hóa quan điểm này trong xử lý các tình huống còn hạn chế; một bộ phận nhân dân, đặc biệt là thanh niên, còn mắc mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch trong xử lý các vụ việc cụ thể, nhất là trong xử lý các vấn đề nhạy cảm về đầu tư, về chủ quyền, lãnh thổ do lịch sử để lại, v.v.. Để khắc phục, cần đẩy mạnh hơn nữa công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao nhận thức của các tầng lớp nhân dân về vấn đề này; làm cho

mọi người dân nắm vững những nguyên tắc xác định đối tượng và đối tác của Đảng: "Những ai chủ trương tôn trọng độc lập, chủ quyền, thiết lập và mở rộng quan hệ hữu nghị và hợp tác bình đẳng, cùng có lợi với Việt Nam đều là đối tác của chúng ta. Bất kể thế lực nào có âm mưu và hành động chống phá mục tiêu của nước ta trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đều là đối tượng đấu tranh"⁽¹⁾; đồng thời, phải giúp họ có cách nhìn biện chứng về đối tượng và đối tác: trong mỗi đối tượng vẫn có thể có mặt cần tranh thủ, hợp tác; trong một số đối tác, có thể có mặt khác biệt, mâu thuẫn với lợi ích của ta, cần phải đấu tranh.

Năm là, nâng cao hơn nữa nhận thức và trách nhiệm của các cấp, các ngành, các lực lượng trong xã hội đối với việc *xây dựng nền quốc phòng toàn dân*; kiên quyết khắc phục những nhận thức chưa đúng của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân cho rằng: quốc phòng chỉ là việc riêng của quân đội, của Bộ Quốc phòng, và quốc phòng chỉ nhằm chuẩn bị để đánh thắng chiến tranh vũ trang của các thế lực xâm lược. Theo đó, chúng ta cần nâng cao trách nhiệm của các cấp, các ngành trong tham gia xây dựng nền quốc phòng toàn dân (cả về lực lượng và thể trận), nhất là thực hiện sự kết hợp giữa phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh, trong xây dựng và tổ chức diễn tập khu vực phòng thủ tỉnh (thành phố) theo Nghị quyết số 28-NQ/TW của Bộ Chính trị và trong xây dựng "thể trận lòng dân" của khu vực phòng thủ; bảo đảm việc tổ chức diễn tập khu vực phòng thủ có sự tham gia đầy đủ hơn của các ban, ngành Trung ương, sự phối hợp chặt chẽ của các lực lượng quân đội, công an, biên phòng (nếu có) trong khu vực phòng thủ, nhằm nâng cao khả năng vận hành cơ chế hoạt động khu vực phòng thủ theo tinh thần Nghị quyết số 02-NQ/TW của Bộ Chính trị. Cùng với đó, tiếp tục đổi mới nhận thức về mối quan hệ giữa quốc phòng với an ninh và đối ngoại trong điều kiện nước ta đã là thành viên của Tổ chức Thương mại thế giới; bổ

sung, hoàn thiện quy chế phối hợp giữa ba lĩnh vực này, làm rõ cơ chế lãnh đạo, chỉ đạo, chỉ huy, quản lý sự phối hợp trong điều kiện thực hiện các cam kết quốc tế; đồng thời, tích cực đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp phối hợp, kết hợp các hoạt động đối ngoại quân sự, quốc phòng, an ninh với đối ngoại của Đảng, Nhà nước và đối ngoại nhân dân trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; nghiên cứu xây dựng Chiến lược quốc phòng - an ninh - đối ngoại và kết hợp xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân với thể trận an ninh nhân dân và đối ngoại nhân dân trong một chiến lược thống nhất về bảo vệ Tổ quốc. Cùng với đó, cần đẩy mạnh công tác giáo dục quốc phòng - an ninh toàn dân và bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh theo Chỉ thị số 12-CT/TW của Bộ Chính trị về "Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng - an ninh trong tình hình mới" và Nghị định số 116/2007/NĐ-CP của Chính phủ về "Giáo dục quốc phòng - an ninh" cho mọi tầng lớp nhân dân; xem đó là biện pháp cơ bản, có tính chất nền tảng để nâng cao trách nhiệm của mọi cấp, mọi ngành và mọi người dân đối với sự nghiệp xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh.

Sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc của nhân dân ta đang đứng trước nhiều cơ hội và thách thức to lớn. Để giành lấy cơ hội, vượt qua thách thức, việc tiếp tục quán triệt sâu sắc hơn nữa những quan điểm cơ bản của Đảng trong "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" là hết sức cần thiết. Nhưng, quan trọng hơn, là trên cơ sở đó, từng cấp, ngành, cơ quan, đơn vị, địa phương và từng người dân phải biết vận dụng linh hoạt, sáng tạo những vấn đề cơ bản có tính nguyên tắc đó để xử lý các tình huống cụ thể, góp phần vào bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN trong thời kỳ mới. □

(1) Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương: *Tài liệu học tập Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa IX*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2003, tr 44